

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ

ELDE SÜZENİ

Ankara, 2014

-
- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
 - Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
 - **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iv
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. MODEL BELİRLEME	3
1.1. Tanımı	3
1.2. Kullanılan Araç Gereçler	5
1.3. Diğer Nakışlardan Ayrılan Özellikleri	6
1.4. Desen için Faydalanılan Kaynaklar.....	7
1.5. Uygulandığı Yerler.....	7
UYGULAMA FAALİYETİ.....	9
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	10
ÖĞRENME FAALİYETİ-2.....	11
2. MALZEME İHTİYACI BELİRLEME	11
2.1. Suzeni İşinde Kullanılan Kumaşlar.....	11
2.2. Suzeni İşinde Kullanılan İplikler.....	14
2.3. Suzeni İşinde Kullanılan Yardımcı Malzemeler	15
UYGULAMA FAALİYETİ.....	16
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	17
ÖĞRENME FAALİYETİ-3.....	18
3. KUMAŞI İŞLEMENE HAZIRLAMA	18
3.1. Ölçü Oran	18
3.2. Suzeni İşinde Kullanılan Desen Geçirme Teknikleri.....	18
3.3. Deseni Kumaşa Geçirmede Kullanılan Araç Gereçler.....	18
3.4. Suzeni İşinde Kumaşı Germe.....	19
3.4.1. Kumaşı Germenin Önemi.....	19
3.4.2. Suzeni İşinde Kullanılan Germe Araç Gereçleri.....	19
3.4.3. Kumaşı Kasnak ile Germe.....	19
3.4.4. Kumaşı Gergef ile Germe	20
3.4.5. Kumaşı Germede Dikkat Edilecek Noktalar	20
UYGULAMA FAALİYETİ.....	21
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	24
ÖĞRENME FAALİYETİ-4.....	25
4. SUZENİ İŞİ YAPIM TEKNİĞİ.....	25
4.1. Suzeni Yapım Teknikleri	25
4.1.1. İğne ile Yapılan Zincir İşi (Suzeni).....	25
4.1.2. Tığ ile Yapılan Zincir İşi (Suzeni)	26
UYGULAMA FAALİYETİ.....	29
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	32
ÖĞRENME FAALİYETİ-5.....	33
5. Elde Suzeni İşinde Kullanılan Yardımcı İğne Teknikleri	33
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	35
ÖĞRENME FAALİYETİ-6.....	36

6. KENAR TEMİZLEME	36
6.1. Elde Suzeni İşinde Kullanılan Kenar Temizleme Teknikleri.....	36
6.1.1. Kenar Temizlemenin Önemi	36
6.1.2. Kenar Temizleme Tekniğini Seçerken Dikkat Edilecek Noktalar	36
6.2. Kenar Temizleme Çeşitleri.....	36
UYGULAMA FAALİYETİ.....	37
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	38
ÖĞRENME FAALİYETİ-7	39
7. ÜTÜ YAPMA	39
7.1. Ürünü Ütülemenin Önemi	39
7.2. Ürünü Ütülemede Kullanılan Araç Gereçler.....	39
7.3. Ütü Yaparken Dikkat Edilecek Teknik Esaslar.....	39
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	41
ÖĞRENME FAALİYETİ-8.....	42
8. KALİTE KONTROL	42
8.1. Alt İplik Temizleme	42
8.2. Üst İplik Temizleme.....	43
8.3. Leke Tanımı	43
8.4. Leke Temizleme Yöntemleri.....	43
8.5. Leke Temizlemede Dikkat Edilecek Teknik Esaslar	43
UYGULAMA FAALİYETİ.....	44
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	46
MODÜL DEĞERLENDİRME	47
CEVAP ANAHTARLARI.....	48
KAYNAKÇA	51

AÇIKLAMALAR

ALAN	El Sanatları Teknolojisi
DAL/MESLEK	El ve Makine Nakışı
MODÜLÜN ADI	Elde Süzeni
MODÜLÜN TANIMI	Elde süzeni işinin tekniğe uygun olarak yapıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40\32
ÖN KOŞUL	İşlemeye Hazırlık, Kasnaksız Makine Nakışları, Basit Nakış Temel İğne Teknikleri modülünü almış olmak
YETERLİK	Elde süzeni yapmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Gerekli ortam sağlandığında ürüne ve tekniğe göre desen çizerek uygun malzeme üzerine süzeni işi tekniklerini kullanarak işleme yapabilecek ve ürüne dönüştürebileceksiniz. Amaçlar <ul style="list-style-type: none">➤ Tekniğe ve ürüne uygun model belirleyebileceksiniz.➤ Ürüne uygun malzeme seçimi yapabileceksiniz.➤ Tekniğe ve ölçüye uygun olarak kumaşı işlemeye hazırlayabileceksiniz.➤ Tekniğe uygun olarak süzeni yapabilecek ve süzeni işinde kullanılan yardımcı iğne tekniklerini uygulayabileceksiniz.➤ Tekniğe uygun olarak kenar temizliği, ütü ve kalite kontrol yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Temiz, aydınlık atölye Donanım: Desen kitapları, fotoğraf, dergi, yapılmış ürün örnekleri, renk katalogları, kumaş, iplik, kasnak, kasnak bezi, makine nakış iplikleri, sim, parşömen kâğıdı, çizimde kullanılan malzemeler, renkli kalemler makas, bitmiş ürün, pul, boncuk vb. süsleme malzemeleri, fırça, toz bezi, kenar temizleme malzemeleri, ütü, ütü bezi, ütü masası, küvet, hata etiketi
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen, modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma, eşleştirme vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Suzeni işi; kültürel değerlerimizin önemli bir parçasını oluşturan geleneksel sanatlarımızdan biridir. Zincir işi olarak da bilinen suzeni işi son derece emek gerektiren bir çalışmadır.

İnsanların günlük ihtiyacını karşılamak, giyecek ve kullanılacak eşyaları bezemek arzusuyla doğmuştur. Geniş kasnak üzerine tığ ve iğne ile yapılan bu çalışma, günün her saatinde, her yaşta ve öğrenim durumunda olan bireyler tarafından kolay uygulanabilir özelliğe sahiptir.

Sofra ve çay takımları, çeşitli örtüler, oda takımları, elbise, sabahlık seccade vb. ürünlerde kullanılan bu teknik sık dokunuşlu bütün kumaşlara, çizgili ve kareli yerli dokumalara uygulanır.

Geçmiş dönemlerde suzeni işinin, kumaş görünmeyecek şekilde yan yana yapılmasına dikkat edilmiştir. Ancak günümüzde değişen şartlar ve estetik görünüm bakımından daha seyrek işlemler de yapılmakta ve aynı zamanda yardımcı iğne tekniği olarak da kullanılmaktadır. Suzeni işi yapımında her türlü nakış desenleri de kullanılabilir.

Sizler de bu faaliyeti başarı ile tamamladığınızda, güzel ve zevkli olan bu işlemeyi hayatınızın her alanında yapabilir ve ekonomik olarak da gelir sağlayabilirsiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun çalışma ortamı sağlandığında ürüne uygun olarak model belirleyip renklendirebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Suzeni işinde kullanılan araç gereçleri araştırınız.
- Suzeni işinin uygulandığı yerleri araştırınız.
- Suzeni işinin desen özelliklerini araştırınız.
- Topladığınız dokümanları ve bilgileri rapor haline getirerek sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. MODEL BELİRLEME

1.1. Tanımı

Suzeni, bir çeşit kasnak işidir. Üzerine motif çizilmiş bez kasnağa gerilir. İğne veya tıgla kasnağın altındaki iplikler veya yünler başparmak yardımıyla üstten çekilir. İşleme motifin sınırı içinde bir zincir halinde sürdürülür. Bu tip işleme daha çok büyük parçalarda (yorgan yüzü, bohça, vb.) kullanılır. Süzeni iğne ile işlendiği için bu adı almıştır.

Kasnağa gerilen kumaş üzerine tıg veya iğne ile yapılan zincir işine suzeni denir. İğne ile yapılan işlemeye bazı çevrelerde suzeni işi adı verilmiş fakat zamanla unutularak kasnak işi adı yaygın olarak kullanılmıştır.

Resim 1.1: 20. yy. lale ve tuğra desenli yazılı suzeni eski örtü

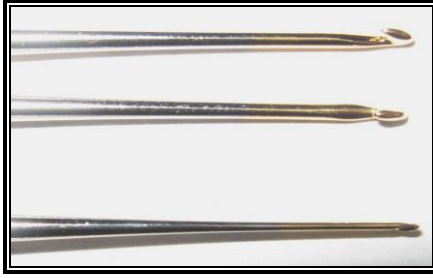
Resim 1.2: Suzeni üçetek

Resim 1.3: 18. yy. sonu ipek atlas kumaş üzerine suzeni işçilikle yapılmış Osmanlı çadırları ve palmiye ağaçları ile bezenmiş şehzade bebek yorganı

1.2. Kullanılan Araç Gereçler

- Büyük ve geniş kasnak
- Çeşitli büyüklüklerde nakış kasnağı
- Kasnak bezi
- Yüksük
- Desen
- Kumaş
- Tığ
- İğne
- İplik
- Makas
- HB (orta yumuşak)kalem, H (sert) kalem
- Cetvel
- Renk katalogları

Resim 1.4: Tığlar

Resim 1.5: İğneler

Resim 1.6: Geniş ve büyük kasnak

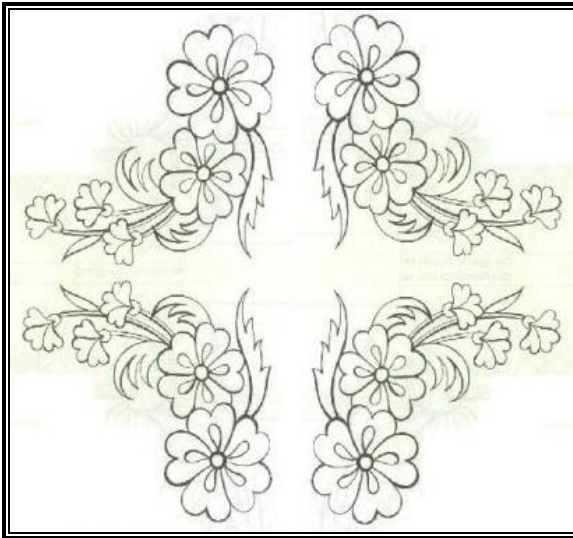
Resim 1.7: Kasnak

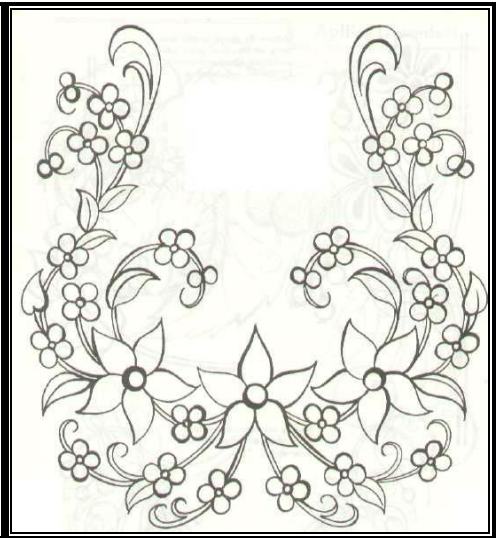
Resim 1.8: Tığ ile zincir işi yapmada kullanılmış, günümüzde korunan 100 yıllık geniş ve büyük kasnak ve kemeri

1.3. Diğer Nakışlardan Ayrılan Özellikleri

- **Kumaş ve iplik özellikleri:** Tığ ile yapılacak Suzeni işi, sık dokunuşlu bütün kumaşlar üzerine uygulanabilir. Bu kumaşlar çizgili ve kareli de olabilir. İğne ile yapılacak Suzeni işi, eskiden ipekten yapılmış bürümcük kumaşlar üzerine hayvansal ve bitkisel liflerden elde edilen bükümlü ince iplikler kullanılarak yapılırdı. Günümüzde farklı kumaş ve iplik türleri ile de uygulanmaktadır.
- **Desen özellikleri:** Desenlerde fazla detay yoktur. Yuvarlak ve geometrik çizgilere sahip desenler kullanılır. Kıvrımlı detaylar içeren desenlerin kullanımında ise ayrıntılı noktalar yardımcı iğne teknikleri ile tamamlanabilir.
- **Renk özellikleri:** Renkleri seçerken renklerin uyumuna, renk geçişlerindeki tonlamaya dikkat edilmelidir. Ayrıca kullanılacak kumaşın rengine uygun renkler ya da zıt olan renkler kullanılabilir.

Resim 1.9: Suzeni işi deseni

Resim 1.10: Suzeni işi deseni

1.4. Desen için Faydalanılan Kaynaklar

Tabiattan (çiçek, yaprak, dal, tomurcuk), hayvan figürlerinden, eski işlemlerden, desen mecmualarından, kumaş ve kâğıt üzerine basılmış desenlerden, müzelerden, kartlardan, meyve çizimlerinden, geometrik desenlerden, beyaz iş, Türk işi ve İngiliz işi desenlerinden faydalanılır.

1.5. Uygulandığı Yerler

Suzeni işi, elbiselerde (hırka, sabahlık, bluz, pantolon, abiye kıyafetler), aksesuarlarda (şal, şapka, çanta, keseler vb.), oda takımları, çeşitli örtüler, sofraya ve çay takımı, seccade, kır-lent ve pano üzerine uygulanabilir.

Resim 1.11: Suzeni tekniği ile işlenmiş kır-lent

Resim 1.12: Suzeni tekniği ile işlenmiş pano

Resim 1.13: Suzeni işi örtü

Resim 1.14: Suzeni tekniği ile yapılmış ürün örnekleri

Resim 1.15: Suzeni işi örtü

Resim 1.16: Suzeni işi pano

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarında ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak suzeni tekniğine uygun desen ve kompozisyon hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Suzeni tekniğine ve uygulanacak ürüne uygun desen araştırınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Görsel ve basılı kaynaklardan yararlanabilirsiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Desen hazırlamada kullanılacak araç gereçleri seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Titiz ve düzenli çalışınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Yapılacak ürüne uygun kompozisyon hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ölçülere dikkat ediniz.➤ Düzenli ve dikkatli çalışınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Deseninizi tekniğe uygun olarak çiziniz. 	<ul style="list-style-type: none">➤ Deseni net çiziniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Deseni renklendiriniz. 	<ul style="list-style-type: none">➤ Renk geçişlerine dikkat ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Suzeni işi desenlerinde fazla detay yoktur. Yuvarlak ve geometrik çizgilere sahip desenler kullanılır.
2. () Suzeni işi elbiselerde (hırka, sabahlık, bluz, pantolon, abiye kıyafetler), aksesuarlarda (şal, şapka, çanta, keseler), oda takımları, çeşitli örtüler, sofraya ve çay takımı, seccade, kırılent ve pano üzerine uygulanabilir.
3. () İğne ile yapılacak suzeni işi, eskiden ipekten yapılmış bürümcük kumaşlar üzerine hayvansal ve bitkisel liflerden elde edilen bükümlü ince iplikler kullanılarak yapılır.
4. () İğne ile yapılan işlemeye bazı çevrelerde kasnak işi adı verilmiş fakat zamanla unutulmuş suzeni işi adı yaygın olarak kullanılmıştır.
5. () Tığ ile yapılacak suzeni işi, seyrek dokunuşlu bütün kumaşlar üzerine uygulanabilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve beceriler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında ürüne ve tekniğe uygun malzeme ihtiyacı belirleyebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Suzeni işinde kullanılan kumaşları araştırınız.
- Suzeni işinde kullanılan iplikleri araştırınız.
- Suzeni işinde kullanılan yardımcı malzemeleri araştırınız.
- Topladığınız dokümanları ve bilgileri rapor haline getirerek sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. MALZEME İHTİYACI BELİRLEME

2.1. Suzeni İşinde Kullanılan Kumaşlar

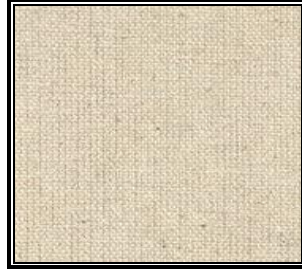
Sık dokunuşlu bütün kumaşlar üzerine uygulanabilir.

- **Patiska:** Pamuk ipliğinden dokunur. Apreli olup görünüşü mattır. 90 –100–140 – 180–220–240 cm genişlikte olanları ve çeşitli renkleri mevcuttur. Yıkanmaya elverişlidir.

Resim 2.1: Patiska

- **Opal:** Pamuk ipliğinden dokunur. İnce, hafif yumuşak ve düz dokunuşludur. Görünüşü mat olup yıkanmaya elverişlidir.
- **Keten:** Keten liflerinden dokunan pürüzsüz, parlak, çeşitli kalınlıkta kumaşlardır. Sağlam ve işlemeye elverişlidir.

Resim 2.2: Keten

- **Tafta:** Tabii veya suni ipekten dokunur. Parlak, sert ve sıkı dokunuşludur. İki yüzü de aynıdır. Çizilerek yapılan işlemler için elverişlidir.

Resim 2.3: Tafta

- **Saten:** Tabii veya suni ipekten dokunan tersi mat, yüzü parlak bir kumaştır. Atkı ve çözgü iplikleri görünmeyecek derecede sıkı dokunuşludur. Satenlerin cinsi kullanılan ipek miktarına göre değişir. Grepsaten, lüks saten, saten düşes gibi adlar verilir. Grepsaten daha yumuşak ve dökümlü durur.

Resim 2.4: İpek saten

- **Organze:** Sıkı ve düz dokunuşlu ince, şeffaf, sert bir kumaştır. Hafif, basit işlemler yapımında kullanılır.

Resim 2.5: Organze

- **Şifon:** Tek katlı, ince ipek ipliklerle dokunur. Çok ince ve hafif görünüştür. Motifin altına organze konularak Türk işi, çin iğnesi, pul-boncuk işi, basit nakış iğneleri ve suzeni işinde kullanılabilir.

Resim 2.6: Şifon

- **Krep jorjet:** Atkı ve çözgü iplikleri fazla bükümlüdür. Bürümcük görünüştü ve mattır.

Resim 2.7: İpek jorjet

- **Pazen:** Kalın, bir tarafı hafif tüylü, parlak ve sık dokunuşlu bir kumaştır. İki tarafı tüylü olanlar da vardır. İpek veya pamuktan dokunur.
- **Kadife:** İpek veya ketenden dokunur. Bir yüzü çok sık ve kısa tüylerle kaplı, parlak, kalın yumuşak bir kumaştır. Ters yüzü düz ve mattır.

Resim 2.8: Kadife

- **İpek:** İpek iplikle dokunan sık dokunuşlu parlak görünüştü bir dokumadır.
- **Yöresel kumaşlar:** Dokunduğı bölgelere göre isimler alan ipek, pamuk, keten ipliklerle dokunan kumaşlardır. Rize bezi, Buldan bezi, ödemiş ipeğı vb.

2.2. Suzeni İşinde Kullanılan İplikler

➤ Pamuktan Yapılan İplikler

- **Pamukaki (beyaz iş kotonu):** Çileler halindedir. Yumuşak ve parlak görünüşlüdür.

Resim 2.9: Pamukaki

- **Muline:** Çileler halinde satılır. Çeşitli renkleri vardır. Parlak görünüşlüdür.

Resim 2.10: Muline

- **Koton:** Çile veya kuka halindedir. İki katlıdır. Çok bükümlüdür. Çeşitli renkleri vardır. Kuka halinde olanlar daha çok 8–12 numaralıdır.

Resim 2.11: Koton iplikler

- **Merserize iplikleri:** Çile halinde satılır. Dört katı bir arada bükülmüştür. Parlak görünüşlüdür. Daha çok etamin üzerinde kullanılır.

➤ **İpekten Yapılan İplikler**

- **Floş:** İpek ipliklerdir, yumuşak, parlak ve bükümsüzdür.

Resim 1.12: Floş

- **Çamaşır ipeği:** Çileler halinde satılan, az bükümlü, katları ayrılma-ya elverişli iplik çeşididir.

Resim 2.13: Çamaşır ipeği

2.3. Suzeni İşinde Kullanılan Yardımcı Malzemeler

Ürünü süslemek için çeşitli ebatlarda ve şekillerde, boncuk çeşitleri, pul, inci, straz, kurt, tırtıl gibi malzemeler suzeni işinde kullanılacak yardımcı malzemelerdir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarında ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak suzeni işinde kullanılan araç gereçleri hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Suzeni işinde kullanılan araç gereçleri belirleyiniz.	➤ Araştırmacı olunuz. ➤ Kaynaklarınızı etkili ve verimli kullanınız.
➤ Ürüne uygun kumaşı belirleyiniz.	➤ Kumaş kartelâlarından faydalanınız.
➤ Ürüne uygun iplik seçimi yapınız.	➤ Kumaş cinsine göre iplik seçimini yapınız.
➤ Ürüne uygun yardımcı malzemeleri seçiniz.	➤ Uygulanacak tekniğe ve kumaş cinsine uygun malzeme seçmeye özen gösteriniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

1.; Pamuk ipliğinden dokunur. Apreli olup görünüşü mattır.
2. Satenlerin cinsi kullanılan miktarına göre değişir.
3. Floş, ipek ipliktir, yumuşak, parlak ve dür.
4. İpek, ipek iplikle dokunan sık dokunuşlu görünüşlü bir dokumadır.
5.; Çile veya kuka halindedir. İki katlıdır. Çok bükümlüdür.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda uygun çalışma ortamı sağlandığında tekniğe ve ölçüye uygun olarak kumaşı işlemeye hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Suzeni işinde kullanılan desen geçirme tekniklerini araştırınız.
- Deseni kumaşa geçirmede kullanılan araç gereçleri araştırınız.
- Kumaşı germenin önemini araştırınız.
- Topladığınız dokümanları ve bilgileri rapor haline getirerek sınıf ortamında arkadaşlarınızla tartışınız.

3. KUMAŞI İŞLEMeye HAZIRLAMA

3.1. Ölçü Oran

Suzeni tekniğinde işlenecek ürünün ölçü oranı, yapılacak ürüne ve kullanılacak yere göre belirlenir. Kullanım yeri ölçülendirmede önemli bir unsurdur.

3.2. Suzeni İşinde Kullanılan Desen Geçirme Teknikleri

Suzeni işinde kullanılan desen geçirme teknikleri şunlardır:

- Çizerek desen geçirme
- Kopya kâğıdı ile desen geçirme
- Işıklı masa ile desen geçirme
- Teyelleyerek desen geçirme

3.3. Deseni Kumaşa Geçirmede Kullanılan Araç Gereçler

- İşleme için seçilen desen
- Parşömen kâğıdı
- Kalemler (2B, H, HB)
- Toplu iğne
- Silgi
- Kalemtraş
- Mezura
- Cetvel
- Kopya kâğıdı
- Işıklı masa
- Dikiş iğnesi
- Dikiş ipliği

3. 4. Suzeni İşinde Kumaşı Germe

3.4.1. Kumaşı Germenin Önemi

- Yapılan işin daha düzgün olmasını sağlar.
- Yapılan işte sonuca daha çabuk ulaşılır.
- Daha kaliteli ürün elde edilir.
- Daha hızlı çalışılır.
- Zincirlerin görünümünün daha düzgün olmasını sağlar.

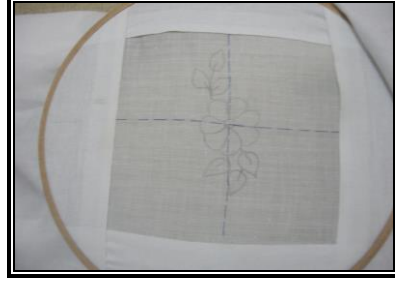
3.4.2. Suzeni İşinde Kullanılan Germe Araç Gereçleri

- Kasnak
- El kasnağı
- Vidalı kasnak
- Ayaklı kasnak ve masaya sıkıştırılan kasnak
- Gergef

3.4.3. Kumaşı Kasnak ile Germe

Nakışta tekniklerin kolay ve muntazam yapılabilmesi için germe işlemi uygulanır. Kumaş kasnağa gerilmeden önce ütülenmeli, gerekli durumlarda kasnak bezi dikilmelidir.

- Kasnak ile Germede Kullanılan Araç Gereçler
 - Kasnak
 - Kasnak bezleri
 - İşleme yapılacak kumaş
 - Ekstrafor
 - İğne
 - İplik
 - Ütü
 - Ütü masası
 - Ütü bezi

Resim 3.3: Kasmağa gerilmiş kumaş

3.4.4. Kumaşı Gergef ile Germe

Büyük motifli işleme parçaları veya birden fazla kişinin aynı anda aynı işte çalışması gereken durumlarda tercih edilir. Kumaşın gerilmesi için kullanılır. Dikdörtgen şeklindedir. Dört adet ince uzun tahta, iki yan bezi, dört adet çivi veya vidadan oluşur.

3.4.5. Kumaşı Germede Dikkat Edilecek Noktalar

- Kumaş kasmağa düz iplik yönünde yerleştirilir.
- Germe işlemi kasnak bezinden çekilerek yapılır.
- Kasmağın altına ve üstüne kasnak bezi konularak gerilir.

UYGULAMA FAALİYETİ-1

Aşağıdaki işlem basamaklarında ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak çizerek desen geçirme tekniğini uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Deseni yumuşak bir kalemle parşömen kâğıdına çiziniz.	➤ Deseni muntazam çiziniz. ➤ Desenin kaymaması için toplu iğne ile tutturunuz.
➤ Parşömen kâğıdına çizdiğiniz desenin tersinden desen çizgileri üzerinden geçiniz.	➤ Yumuşak kurşun kalem kullanınız. ➤ Simetrik deseni kumaşa geçirecekseniz desenin tersini koyulaştırmadan da işlem yapabilirsiniz.
➤ Deseni kumaşa yerleştiriniz.	➤ Kumaşın en ve boy ipliğinin, desenin en ve boy çizgileriyle üst üste gelmesine dikkat ediniz.
➤ İnce uçlu sert bir kalemle desenin üzerinden çiziniz.	➤ Titiz ve düzenli çalışınız. ➤ Çizim yaparken alta karton koyabilirsiniz. ➤
➤ Kâğıdı kaldırınız.	➤ Titiz ve düzenli çalışınız.

UYGULAMA FAALİYETİ-2

Aşağıdaki işlem basamaklarında ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak kopya kâğıdı ile desen geçiriniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Deseni parşömen kâğıdına çiziniz.	➤ Dikkatli olunuz. ➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
➤ Deseni çizdiğiniz parşömen kâğıdını kumaşın üzerine yerleştiriniz.	➤ Kumaşın en ve boy ipliğinin, desenin en ve boy çizgileriyle üst üste gelmesine dikkat ediniz.
➤ Kopya kâğıdını desen kâğıdı ile kumaş arasına yerleştiriniz.	➤ ➤ Kopya kâğıdını kullanırken dikkatli olunuz. ➤ Kopya kâğıdının rengini belirlerken kumaş rengini dikkate alınız. ➤ Kopya kâğıdının parlak yüzü kumaş üzerine gelecek şekilde yerleştiriniz. ➤ Desen çizerken parmaklarınızı desen üzerine çok fazla bastırmayınız. ➤ Toplu iğneyi kopya kâğıdı üzerine tutturmayınız. ➤
➤ Desen üzerinden sert bir kalemle çiziniz.	➤ Yazmayan tükenmez kalem ya da ucu çok sivri olmayan kurşun kalem kullanınız.
➤ Desen ve kopya kâğıdını kaldırınız.	➤ Dikkatli olunuz.
➤ Desenin kumaş üzerine hafif çıkan yerlerini kalemle çiziniz	➤ Temiz ve düzenli çalışınız.

UYGULAMA FAALİYETİ-3

Aşağıdaki işlem basamaklarında ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak kumaşı işlemeye hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kumaş hesabı yapınız.	➤ Yapacağınız ürünün ölçüsünü alırken dikkat ediniz.
➤ Kumaşı istenilen ölçüye göre kesiniz.	➤ Kumaşı düzgün kesmeye dikkat ediniz. ➤ Ölçüye uygun iplik çekiniz.
➤ Kumaşın orta teyelini alınız.	➤ Orta teyeli alırken kumaşın düz boy ipliğini dikkate alınız.
➤ Kumaşın kenar sürfilesini yapınız.	➤ Titiz çalışınız.
➤ Deseni kumaşa çizerek geçiriniz.	➤ Kumaş özelliğine göre desen geçirme tekniğini kullanınız.
➤ İşleme kumaşına kasnak bezlerini yerleştiriniz veya dikişiniz.	➤ Kumaşın bozulmaması için kasnak bezini yerleştirmeyi unutmayınız.
➤ Kumaşı kasmağa yerleştiriniz.	➤ Kumaşın, en ve boy ipliğine dikkat ediniz.
➤ Tekniğe ve ürüne uygun olarak kumaşı en ve boy ipliklerine dikkat ederek geriniz.	➤ Germe işlemi kumaşın en ve boy ipliğini dikkate alarak yapınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Suzeni tekniğinde işlenecek ürünün ölçü oranı, yapılacak ürüne ve kullanılacak yere göre belirlenir.
2. () Nakışta tekniklerin kolay ve muntazam yapılabilmesi için germe işlemi uygulanır.
3. () Büyük motifli işleme parçaları veya birden fazla kişinin aynı anda aynı işte çalışması gereken durumlarda kumaş gergefle gerilir.
4. () Suzeni işinde sayarak desen geçirme tekniği kullanılır.
5. () Kumaş kasmağa verev iplik yönünde yerleştirilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda tekniğe uygun olarak elde suzeni işi yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Suzeni yapım tekniklerini araştırınız.
- Elde suzeni işi yapımında dikkat edilecek noktaları araştırınız.

4. SUZENİ İŞİ YAPIM TEKNİĞİ

4. 1. Suzeni Yapım Teknikleri

4.1.1. İğne ile Yapılan Zincir İşi (Suzeni)

Suzen'in kelime anlamı iğne, suzeni ise ince nakış çeşididir. Birbirini takip eden zincir şeklinde yapılan ilmeklerden oluşan işlemdir. İlmekler kapalı ve iç içe olduğu için zincir iğnesi de denir.

Resim 4.1: Elde iğne ile suzeni işi yapılmış desen

- Kullanılan Araç Gereçler
- Kasnak
 - Kasnak bezi
 - İşleme kumaşı
 - Kullanılacak iplikler
 - Nakış makası
 - Dikiş iğnesi
 - Toplu iğne
 - Yüksük

Resim 4.2: Elde iğne ile suzeni işi yapılmış desen

4.1.2. Tığ ile Yapılan Zincir İş (Suzeni)

Geniş ve büyükçe bir tahta kasnağa gerilen kumaş üzerine tığ ile yapılan zincir işi tekniğine kasnak işi denir. Bir adı da suzenidir. Kasnak işi kolay yapılışı ve gösterişli oluşu nedeni ile çok rağbet görmüştür. Kasnak işi bir İslam Türk işleme tarzıdır. İlk olarak Türkistan ve Kafkasya’da Türklerin yaşadığı bölgelerde görülmüştür.

Tığ ile yapılan işleme net görünüşlüdür ve iğne ile yapılandan daha süratli işlenir. İşlemenin ince veya kalın oluşu tığın ve kullanılan ipliğin numarasına bağlıdır.

- Kullanılan Araç Gereçler
- Geniş ve büyük kasnak
 - İşleme kumaşı
 - Kullanılacak iplikler
 - Nakış makası
 - Tığ
 - Toplu iğne
 - Yüksük
 - Kasnak bezleri

Resim 4.3: Elde tığ ile suzeni işi yaprak

Resim 4.4: Elde tığ ile suzeni işi tomurcuk

Resim 4.5: Elde tığ ile suzeni işi yapılmış desen.....

Resim 4.6: Tığ ile suzeni işi

Elde Suzeni İŖi Yapımında Dikkat Edilecek Hususlar

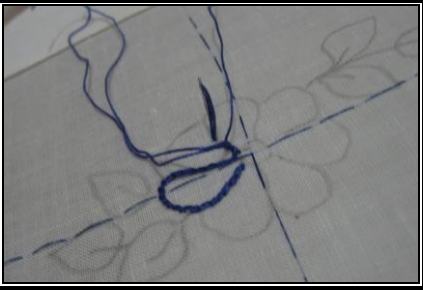
Elde suzeni iŖi yapımında;

- KumaŖın yeterince gergin olmasına,
- Renklerin uyumlu olmasına,
- Sağdan sola doğru alıŖılmasına,
- Zincirlerin eŖit büyüklükte olmasına,
- BitiŖ yerlerinde ipin alttan tutturulmasına,
- Tığın avuç iinde ve rahat tutulmasına,
- Tığın ucunun yuvarlak olmasına,
- İpliğin kasknak altından sol el ile idare edilmesine,
- İlmiklerin normal gerginlikte olmasına,
- Desen çizgisinin bozulmamasına,
- Tığın, kullanılan koton ve kumaŖ kalınlığı ile oranlı olmasına,
- Desenin içini doldururken zincir iğnelerinin yan yana gelmesine dikkat edilir.

UYGULAMA FAALİYETİ-1

Aşağıdaki işlem basamaklarında ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak iğne ile yapılan suzeni tekniğini uygulayınız.

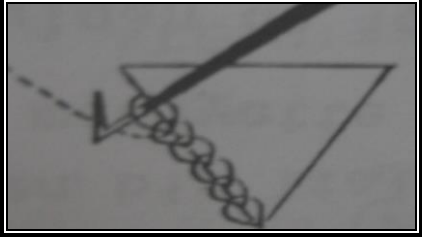
İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışma ortamını hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Aydınlık ve havadar ortam sağlayınız.➤ Atölye önlüğünüzü giyiniz.➤ Kullanacağınız malzemeleri temin ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İğnenize ipliğinizi geçiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaş üzerinde suzeni işi yapılacak yeri tespit ediniz. İğnenizi kumaşın yüzeyine çıkınız. 	<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeyi sağdan sola doğru yapınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ İpliği bol bırakarak başlangıç noktasından tekrar batınız.➤ Başlangıç noktasından 4 iplik ilerleyerek ilmek içinden iğnenizi çıkınız 	<ul style="list-style-type: none">➤ Dikkatli çalışınız.

<p>➤ İğnenizi çıktığımız yerden tekrar batınız.</p> 	<p>➤ Zincir boylarının eşit olmasına dikkat ediniz.</p>
<p>➤ Tekrar iğneyi çıktığımız noktadan 4 iplik ilerleyerek ilmek içinden iğnenizi çıkınız.</p> 	<p>➤ El ve göz koordinasyonuna dikkat ediniz.</p>
<p>➤ Aynı işlem basamaklarını tekrarlayınız.</p> 	<p>➤ Teknikleri uygularken zincirlerin yan yana gelmesine dikkat ediniz. ➤ Zincir iğnesini yaparken işlediğiniz şeklin bozulmamasına dikkat ediniz.</p>

NOT: İğne ile yapılan zincir işi ile ilgili 'Basit Nakış İğneleri' modülünden yararlanabilirsiniz

UYGULAMA FAALİYETİ-2

Aşağıdaki işlem basamaklarında ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak tığ ile yapılan suzeni işi tekniğini uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışma ortamını hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Aydınlık ve havadar ortam sağlayınız.➤ Atölye önlüğünüzü giyiniz.➤ Kullanacağınız malzemeleri temin ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kullanılacak iplik ve tığı, kalınlıkları birbirine uygun olacak şekilde hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Geniş kenarlı kasnak kullanınız.➤ İplik uçlarını kumaş altında tutturunuz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Tığınızı desen başlangıç noktasından batınız. 	<ul style="list-style-type: none">➤ Dikkatli olunuz.➤ İşlemeyi sağdan sola doğru yapınız.➤ Desenin özelliğini bozmadan çalışınız.➤ Tekniğin uygulanış özelliğinden dolayı işleme ipliğini kasnak altından yürütünüz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Tığı kumaşın yüzeyine çekip halka oluşturunuz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliği kasnak altından sol el ile kontrol ederek ipin tığın ucuna takılmasını sağlayınız.➤ El ve göz koordinasyonunu sağlayınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Tığ ilmeğin içinde iken bir zincir boyu kumaş üzerinde ileri batınız. 	<ul style="list-style-type: none">➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Desen üzerinde zincir oluşturabilmek için aynı işlemleri tekrar ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Zincir boylarının eşit olmasına dikkat ediniz.➤ Temiz ve düzenli çalışınız.➤ Teknikleri uygularken zincirlerin yan yana gelmesine dikkat ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

1. Geniş ve büyükçe bir tahta kasnağa gerilen kumaş üzerine tığ ile yapılan zincir işi tekniğine işi denir.
2. Tığ ile yapılan işleme net görünüşlüdür ve iğne ile yapılandan daha işlenir.
3. Desenin içini doldururken zincir iğnelerinin gelmesine dikkat edilir.
4. İşlemenin ince veya kalın oluşu tığın ve kullanılan ipliğin bağlıdır.
5. Elde suzeni işi yapımında, zincirlerin büyüklükte olmasına dikkat edilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-5

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda tekniğe uygun olarak suzeni işinde kullanılan yardımcı iğne tekniklerini uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Elde suzeni işinde kullanılan yardımcı iğne tekniklerini araştırınız.
- Topladığınız dokümanları ve bilgileri rapor haline getirerek sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

5. Elde Suzeni İşinde Kullanılan Yardımcı İğne Teknikleri

- Elde suzeni işinde yardımcı iğne tekniği çok fazla kullanılmamakla birlikte günümüz şartları ve farklı tasarımlar doğrultusunda çeşitli yardımcı iğne teknikleri kullanılabilir. Bunlar;
 - Çin iğnesi
 - İğne ardı
 - Çöp işi
 - Rişliyö
 - Pul boncuk
 - Sarma
 - Makine dikişidir.

Resim 4.7: Yardımcı iğne teknikleri kullanılarak yapılmış suzeni işi

Resim 4.8: Yardımcı iğne teknikleri kullanılarak yapılmış suzeni işi

Not: Elde suzeni işinde kullanılan yardımcı iğne teknikleri uygulama faaliyetleri için Basit Nakış İğneleri modülüne bakınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Elde suzeni işinde çok fazla olmamakla birlikte yardımcı iğne teknikleri de kullanılır.
2. () Maraş işi, suzeni işinin yardımcı tekniklerindedir.
3. () Çin iğnesi, suzeni işinin yardımcı tekniklerindedir.
4. () Elde suzeni işinde yardımcı iğne teknikleri kullanılmaz.
5. () Elde suzeni işinde birden çok yardımcı iğne tekniği kullanılabilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-6

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun çalışma ortamı sağlandığında kenar temizleme tekniklerini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Kenar temizlemenin önemini araştırınız.
- Kenar temizleme tekniğini seçerken dikkat edilecek noktaları araştırınız.
- Suzeni işinde kullanılan kenar temizleme tekniklerini araştırınız.

6. KENAR TEMİZLEME

6.1. Elde Suzeni İşinde Kullanılan Kenar Temizleme Teknikleri

6.1.1. Kenar Temizlemenin Önemi

- Yapılan çalışmaya güzel bir görünüm kazandırır.
- Ürünün kişisel zevke ve kullanım alanına uygun olmasını sağlar.
- Ürünün daha sağlam olmasını ve uzun süre kullanımını sağlar.

6.1.2. Kenar Temizleme Tekniğini Seçerken Dikkat Edilecek Noktalar

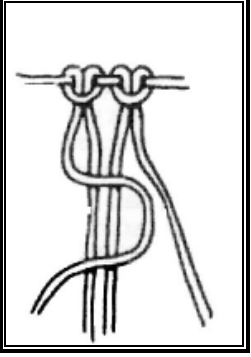
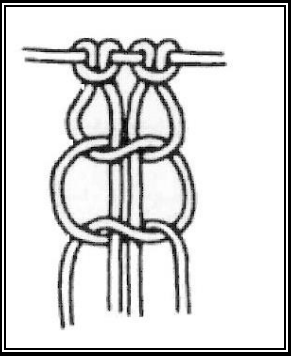
- Ürünün kullanım yerine,
- Kumaş özelliğine,
- Motif özelliğine,
- İplik özelliğine dikkat edilmelidir.

6.2. Kenar Temizleme Çeşitleri

- Köşe çevirerek
- Makrame yaparak
- Saçak yaparak
- Püskül yaparak
- Hazır bant ve harçlarla

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak kenar temizleme tekniklerinden Makrame'yi yapınız

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Antika veya sarma yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Antika ve sarmayı yaparken boylarının eşit uzunlukta olmasına dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Dört ipliği ayırınız.➤ Ortadaki iki ipliği düz tutunuz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Dikkatli çalışınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Soldaki ipliği, soldan sağa ortadaki ipliğin üzerine koyunuz. 	<ul style="list-style-type: none">➤ Desenin aynı genişlikte olması için düğüm aralarının aynı genişlikte olmasına dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Sağdan gelen ipliği ortadaki, iki ipliğin altından geçirip ortadaki soldan birinci ve ikinci ipliğin içinden geçirerek üste çıkarınız. 	<ul style="list-style-type: none">➤ Düğümlerin yapılmasına hep aynı taraftan başlayınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Çıkan ucu sol elinizle tutunuz.➤ Sağ elinizle de diğer ucu tutunuz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Düğüm sıkıştırmalarını eşit yapınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Aynı işlemi sağ iplikte başlayarak tekrarlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Saçak uçlarını düğüm yaparak bırakınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Elde suzeni işinde kenar temizliği yapılırken kullanılan tekniğin ürüne uygun olarak seçilmesinin önemi yoktur.
2. () Elde suzeni işinde kenar temizliği desen geçirme aşamasından sonra yapılmalıdır.
3. () Makrame, elde suzeni işinde yapılan kenar temizleme tekniklerindedir.
4. () Elde suzeni işi tekniğinde kenar temizleme tekniklerinden köşe çevirme mutlaka uygulanmalıdır.
5. () Elde suzeni işi tekniğinde yapılan ürüne uygun olarak hazır harç ve bantlarla kenar temizleme tekniği uygulanabilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-7

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun çalışma ortamı sağlandığında ürüne uygun olarak ütüleme yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ütülemenin önemini araştırınız

7. ÜTÜ YAPMA

7.1. Ürünü Ütülemenin Önemi

Yapılan işlemin net, güzel ve daha dayanıklı olması için ütülenmesi gerekir. Ütü yaparken kumaş özelliğine uygun ütü ayarı yapılmalıdır. Uygun ütü ayarı yapılmadığında, kumaşta sararma ve bozulmalar meydana gelebilir.

7.2. Ürünü Ütülemede Kullanılan Araç Gereçler

- Ütü
- Ütü bezi
- Ütü masası
- Küvet
- Bitmiş ürün
-

7.3. Ütü Yaparken Dikkat Edilecek Teknik Esaslar

- Ütü yapılacak ortamın ve ütü altının temiz olması gerekir.
- Ütü ayarı kumaşa uygun yapılmalıdır.
- Ütü sıcaklığı başka bir kumaş üzerinde denenmelidir.
- İşlemeye başlamadan önce işleme yapılacak kumaşın ütülenmesi gerekmektedir.
- Kumaş ütülenirken boy ipliği doğrultusunda ütü yapmaya dikkat edilmelidir.
- Kumaşa verev yönünde ütü yapılmamalıdır, aksi halde kumaş esneyecektir.
- Saten türü kumaşlar buharlı ütü ile ütülenmemelidir.
- Teyelli bölümlerin, üzerine ütü basarken dikkat edilmelidir.

-
- Narin kumaşlarda ütü yapılırken kumaşın sararmaması için kâğıt kullanılmalıdır.
 - İşleme bittikten sonra işlemenin özelliğini bozmadan tekniğine uygun, net ütü yapılmalıdır.
 - Yardımcı malzemelerle süsleme yaptığınız ürünleri ütülerken pul, boncuk, straz, kurt, tırtıl gibi malzemelerin üzerine ütü basılmamalıdır.
 - Kenar temizlemede kullandığınız tekniklerin (saçak, püskül, makrome) ütüleme esnasında düzgünlüğüne dikkat ederek ütü yapılmalıdır.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Ütü ayarı kumaşa uygun yapılmalıdır.
2. () İşlemeye başlamadan önce işleme yapılacak kumaşın ütülenmesi gerekmez.
3. () Kumaş ütülenirken boy ipliği doğrultusunda ütü yapmaya dikkat edilmelidir.
4. () Kumaşa verev yönünde ütü yapılmamalıdır, aksi halde kumaş esneyecektir.
5. () Yardımcı malzemelerle süsleme yaptığınız ürünleri ütülerken pul, boncuk, straz, kurt, tırtıl gibi malzemelerin üzerine ütü basılmamalıdır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-8

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun çalışma ortamı sağlandığında ürüne uygun olarak kalite kontrol yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Kalite kontrol yapılırken dikkat edilecek noktaları araştırınız.
- Topladığınız dokümanları ve bilgileri rapor haline getirerek sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

8. KALİTE KONTROL

Kalite kontrol, kalite isteklerini sağlamak için kullanılan uygulama teknikleri ve faaliyetleridir. Kalite kontrol, hataları tespit ederek üretilen ürünün standartlara uygunluğunu belirleyen uygulamadır.

Kalite kontrolün amacı, uyulması gereken kurallar ile ürün arasındaki farklılıkları tespit ederek üretim sonucu ortaya çıkan ürünlerin kullanım uygunluğunu belgelemektir. Hatalı ürünlerin düzeltilmesi veya yenilenmesidir.

Kalite kontrol, ürün yapım aşamasında da uygulanmalıdır. Ürün tamamlandıktan sonra kalite kontrol yapılarak kullanıma hazır hale getirilmiş olur.

Kalite kontrol yapılırken şu hususlara dikkat edilir:

- İşleme eksikliği
- İplikleri çekince sökülme
- Ürün ölçülerine uygunluk
- Alt ve üst yüzeylerde iplik temizleme
- Oluşan lekeleri giderme

8.1. Alt İplik Temizleme

Ürünlerin alt ipliklerini iğneye takıp işlemenin içinden geçirdikten sonra makasla keserek ürünün alt kısmı temizlenir.

Ayrıca işlemenin tersinde kullanılan kumaş ve telalar ürün tamamlandıktan sonra ince uçlu makas ile kesilerek temizlenir.

8.2. Üst İplik Temizleme

Ürünler, işleme sırasında ve sonrasında incelenerek işleme eksikliği olan yerlerde veya hatalı işlenmiş yerlerde düzeltme yapılır.

Ürünlerin yüzeyinde kalan iplikler iğne veya tıg yardımı ile işlemenin altına geçirilip tutturularak temizlenir.

8.3. Leke Tanımı

Kirletici bir maddenin yüzey üzerinde bıraktığı iz, kumaş veya ürün üzerinde oluşan kirlerdir.

8.4. Leke Temizleme Yöntemleri

- Tamponlama yöntemi
- Buharlama yöntemi
- Yıkama yöntemi

8.5. Leke Temizlemede Dikkat Edilecek Teknik Esaslar

Kumaş üzerindeki leke türü
Kumaş özelliği
Kullanılacak temizlik maddesinin özelliği
Temizleme yöntemi

Not: Leke temizliğinde ayrıntılı bilgi için “İşlemeye Hazırlık” modülüne bakınız.

UYGULAMA FAALİYETİ-1

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak ürünü ütöleyiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Uygun çalışma ortamı hazırlayınız.	➤ Malzemeleri hazırlayınız.
➤ Ütü masasının üstünü ve çevresini temizleyiniz.	➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
➤ Ütüyü hazırlayınız.	➤ Ürünüze ve kumaşınıza uygun ısı ayarı yapınız. K
➤ Ürünü, ütü masasının üzerine yerleştiriniz.	➤ Ürünü, ütü masasının üzerine yüzü masaya gelecek şekilde yerleştiriniz.
➤ Ürünü tersinden ütöleyiniz.	➤ Kumaşın sararmaması ve kirlenmemesi için ütü bezi veya kâğıt kullanınız. ➤ Ütülerken kumaşın en ve boy ipliklerine dikkat ederek ütü yapınız.

UYGULAMA FAALİYETİ-2

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak ürünün kalite kontrolünü yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Hatalı ve eksik işlenmiş ürünleri tespit ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Bitmiş ürünü gözden geçirerek ürünün tekniğe uygunluğunu kontrol ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Alt iplik temizliği yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Alt ipliği işlemenin altına gizleyiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Üst iplik temizliği yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Üst ipliğini işlemenin tersine çekerek gizleyiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Tela temizliği yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşa destek vermek amacıyla kullandığımız telaları işleme bittikten sonra kumaşa zarar vermeden kesiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Leke kontrolü yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ürün üzerinde leke olup olmadığına bakınız.➤ Leke oluşmuşsa lekeyi temizleyiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Kalite kontrol, kalite isteklerini sağlamak için kullanılan uygulama teknikleri ve faaliyetleridir.
2. () Kalite kontrol, hataları tespit ederek üretilen ürünün standartlara uygunluğunu belirleyen uygulama değildir.
3. () İşlemenin tersinde kullanılan kumaş ve telaları ürün tamamlandıktan sonra ince uçlu makas ile keserek temizleme işlemi alt iplik temizleme değildir.
4. () Kalite kontrol, ürün yapım aşamasında uygulanmamalıdır.
5. () Tamponlama yöntemi, buharlama yöntemi, yıkama yöntemi leke temizleme yöntemlerindedir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

1. Kasmağa gerilen kumaş üzerine tığ veya iğne ile yapılan zincir işine denir.
2. Suzeni işi, dokunuşlu bütün kumaşlar üzerine uygulanabilir.
3. çileler halinde satılan, az bükümlü, katları ayrılmaya elverişli iplik çeşididir.
4. Nakışta tekniklerin kolay ve muntazam yapılabilmesi için işlemi uygulanır.
5. Tığın, kullanılan koton ve kalınlığı ile oranlı olmasına dikkat edilir.
6. Yapılan işlemin net, güzel ve daha dayanıklı olması için gerekir.
7. Ürün tamamlandıktan sonra yapılarak kullanıma hazır hale getirilmiş olur.
8. Narin kumaşlarda ütü yapılırken kumaşın sararmaması için kullanılmalıdır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ 1'İN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1	D
2	D
3	D
4	Y
5	Y

ÖĞRENME FAALİYETİ 2'NİN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1	Patiska
2	İpek
3	Bükümsüz
4	Parlak
5	Koton

ÖĞRENME FAALİYETİ 3'ÜN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1	D
2	D
3	D
4	Y
5	Y

ÖĞRENME FAALİYETİ 4'ÜN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1	Kasnak
2	Süratli
3	Yan yana
4	Numarasına
5	Eşit

ÖĞRENME FAALİYETİ 5'İN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1	D
2	Y
3	D
4	Y
5	D

ÖĞRENME FAALİYETİ 6'NİN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1	Y
2	Y
3	D
4	Y
5	D

ÖĞRENME FAALİYETİ 7'NİN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1	D
2	Y
3	D
4	D
5	Y

ÖĞRENME FAALİYETİ 8'İN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1	D
2	Y
3	Y
4	D
5	D

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1	Suzeni
2	Sık
3	Çamaşır ipeği
4	Germe
5	Kumaş
6	Ütülenmesi
7	Kalite kontrol
8	Kâğıt

KAYNAKÇA

- ERONÇ Perihan Y. **Giyim Süsleme Teknikleri**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1984.
- ÖZBEL, Kenan, **Kasnak İşleri**, Ankara, 1949.
- SAİN Bilge, **Geleneksel El İşlemeleri**, Özdemir Yayıncılık, Ankara, 1994.
- YÜKSEL KORKUSUZ Süheyla, **Nakiş (Temel Ders Kitabı)**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1997.